KDE BOLO, TAM BOLO...

WHERE WAS IT, THERE WAS IT...

O tom,
ako sa z lektora angličtiny
môžete stať

JAZYKOVÝM RODIČOM

Lucy Petak

© 2024

Obsah tohto eBooku má informačný charakter. Akákoľvek forma šírenia či poskytovania ďalším osobám bez súhlasu autorky je porušením autorského zákona a môže byť právne napadnuteľná.

Okrem iného v ňom nájdete informácie o produktoch alebo službách tretích osôb. Tieto informácie slúžia len ako odporučenie, alebo vyjadrenie môjho vlastného názoru k danej tematike.

Ďakujem za pochopenie a rešpektovanie.

ISBN 978-80-974920-0-7

Vydal Petak s.r.o. v roku 2024, prvé vydanie
Korektúra slovenského jazyka: Mgr. Martina Zarembová
Korektúra anglického jazyka: Lucy Petak
Grafická úprava: Soňa Petáková

© 2024 Petak s.r.o.

Tento eBook som napísala na základe vlastných dlhoročných skúseností s výučbou angličtiny, a preto sa v ňom odvolávam na poznatky, ktoré som získala v praxi s mojimi študentmi.

Opieram sa o teórie uznávaných amerických profesorov lingvistiky zaoberajúcich sa výukou a štúdiom svetových jazykov so zameraním na ich **osvojovanie**:

– Stephen D. Krashen, zástanca multilingválneho vzdelávania cez jazykové osvojovanie;
– Jeffrey Brown, nadšenec jazykového osvojovania prostredníctvom tzv. **jazykového rodiča** (*language parent*).

Mojím rodným jazykom je slovenčina, a preto príklady, ktoré uvádzam, sú použité vo vzťahu anglického jazyka k slovenskému a naopak.

Hneď v obsahu zistíte, že eBook má dve časti (teoretickú a praktickú) a že jeho vnútro je interaktívne (kapitoly obsahu a zeleným písmom vyznačené časti). Jeho stiahnutím akceptujete, že použitie informácií z tohto materiálu, ako aj všetky úspechy/ neúspechy, sú vo vašich rukách a ja ako autorka za ne nenesiem žiadnu zodpovednosť.

Nadobudnutie nového jazyka je veľmi individuálne a každý má vlastnú predstavu o tom, čo chce vedieť a prečo. Rada vám pomôžem a podám pomocnú ruku, no záleží len a len na vás, ako k jazykovému osvojovaniu budete pristupovať a akým dobrým jazykovým sprievodcom a motivátorom sa pre svojich študentov stanete.

Lucy

OBSAH

Teoretická časť

1. Komu je určený tento eBook
   1.1 Neefektívne appky ako žrúti času a pozornosti
   1.2 Ako byť viac nápomocný svojim študentom

2. Osvojovanie si nového jazyka spôsobom malého dieťaťa
   2.1 Učenie sa jazyka vs. jeho dlhodobé osvojenie
   2.2 Mechanické prekladanie z angličtiny do slovenčiny a naopak
   2.3 Učebnice sú nepostačujúce. Čo teda používať?
   2.4 Ako to, že dospelí sú pri osvojovaní angličtiny menej trpezliví?

3. Ako kreativita podporuje jazykové vzdelávanie
   3.1 Čaro príbehov a kreativity
   3.2 Efektívne využitie hier a fantázie

4. Jazykový rodič
   4.1 Čo je a čo nie je hodnotný obsah?
   4.2 Ako ušetriť čas minimálnou prípravou na hodiny
   4.3 Želaný stav *„flow“*
   4.4 Je táto rola pre mňa?

Praktická časť

5. *Game plan* alebo tipy, rady a odporúčania
   5.1 Prvé kroky jazykového rodiča
   5.2 Tipy, ako využívať obrázky, video a audio v praxi
   5.3 Podporme v študentoch zvedavosť
   5.4 Inšpirácia z dielne Disney
   5.5 Ako využívam knižky a tvorbu od Dr. Seussa

TEORETICKÁ ČASŤ

1. Komu je určený tento eBook

Môj eBook je venovaný predovšetkým lektorom a tútorom všeobecnej angličtiny, ktorí vedú individuálne hodiny formou konverzácií online a/alebo osobne.

Už po prečítaní niekoľkých riadkov si všimnete, že svojím obsahom a štruktúrou je tento eBook odlišný od typických jazykových učebníc, príručiek či návodov, ako sa jazyk učiť. Pri jeho písaní som sa sústredila na svoje vlastné dlhoročné **poznatky z oblasti výučby angličtiny**, ktoré chcem posunúť tebe, milý/á čitateľ/ka.

Keď som s vyučovaním jazykov začínala, robila som to dlho ako koníček popri štúdiu a práci. Vždy ma to bavilo, a keďže som angličtinu ovládala na veľmi vysokej úrovni, chcela som s ňou pomôcť aj ľuďom z môjho okolia. Prišlo mi to jednoduché a zábavné, no napriek tomu boli moje začiatky kadejaké, ale o tom neskôr...

Nejakú dobu som sa venovala aj výučbe španielčiny a francúzštiny. Učila som začiatočníkov a mierne pokročilých, no netrvalo dlho a postupne som od týchto dvoch jazykov upustila. Chcela som svojich študentov posúvať stále vyššie, čo by znamenalo posunúť najskôr seba. Vtedy som si uvedomila, že ja vlastne nechcem byť odborníkom na viaceré jazyky súčasne.

Cudzie jazyky vždy boli a sú mojím koníčkom. Rada sa v nich vzdelávam, objavujem nové horizonty, kultúry, priateľov. Dnes ich ovládam už osem (slovenský, český, anglický, španielsky, francúzsky, portugalský, talianský a ruský), každý na rôznej úrovni. Expertom som však iba na angličtinu. 🙂

> E-book je autentický a písaný jednoduchým, zrozumiteľným štýlom. Lucy berie využitie angličtiny prakticky a ponúka jasné kroky pre každého, kto sa chce stať jazykovým rodičom. Oceňujem prehľadné rozdelenie na teóriu a prax, ako aj príklady z reálneho života a jej hodín so študentmi. Je to jednoduchý návod pre lektorov, ktorí chcú študentom odovzdať angličtinu neformálnym a spontánnym spôsobom.
>
> **Veronika**, poradkyňa pre sebarozvoj a kariéru, lektorka angličtiny

Budem vychádzať z predpokladu, že je vašou profesiou alebo koníčkom učenie angličtiny. V tom prípade určite poznáte:

– hodiny angličtiny v školách (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ)
– jazykové školy (v každom väčšom meste ich je niekoľko)
– učebnice angličtiny (Headway, Solutions, Project, Getaway a ešte tak trilión ďalších)
– slovníky a frázové cestovateľské príručky (Cambridge, Oxford Dictionary, Lingea)
– rôzne metódy (Helen Doron, Callanova, Jolly Phonics…)
– rôzne Appky (Duolingo, 50 languages, Ewa, Vocabee…)
– tútorov a súkromných doučovateľov

Hoci by niektoré oblasti naozaj stáli za zmienku, nebudem teraz podrobne rozoberať žiadny z vyššie uvedených bodov. Rozhodla som sa venovať tento priestor oblasti, ktorá je každému človeku v rámci jazykového vzdelávania tou najprirodzenejšou. A predsa sme ju v sebe od malička tak potlačili, že sme nielen zabudli na jej existenciu, no dokonca pochybujeme o jej funkčnosti a efektivite. Touto oblasťou je **jazykové osvojovanie**.

Každý z nás svoj rodný jazyk kedysi nadobudol spôsobom, ktorý dnes ani nevieme popísať. Jednoducho k tomu jedného dňa došlo. Bum! A rozumiem. Bum! A hovorím. Bum a bum, čítam a píšem. Wow! Keď je to takto napísané, zdá sa to ako blesk z jasného neba, no tie zlomové momenty prišli po niekoľkých rokoch, nie týždňoch či nebodaj dňoch. Je to určitý proces, alebo ešte krajšie – cesta.

Nech zdvihne ruku ten, koho doma rodičia jazyk učili spôsobom, akým dnes učíme jazyky naše deti v školách. Dávali vám ako malým rodičia doma testy a skúšali vás slovíčka? Hodnotili vás za správne použitie gramatiky či prízvuku? Kúpili vám učebnicu slovenčiny a chceli, aby ste vypracovali zadania a potom vás kritizovali za všetky chyby?

Skúste si predstaviť, kde by sme s takýmto školským systémom učenia sa svojho rodného jazyka dnes boli. Vidíte to? Ja to mám živo pred sebou – boli by sme veľmi pravdepodobne niekde v… počiatočnej fáze.

Úprimne si myslím, že by našich rodičov za to zatvorili do nejakého neetického gramatického väzenia a my by sme si pamätali možno tak nejaké slovíčka z detstva (pravdepodobne najčastejšie zákazy), v horšom prípade len zvuky. Nuž a tie by nás ako ľudstvo vpred veru neposunuli, práve naopak, vrátili by nás na úroveň človeka z čias jaskynných.